

Aan

Stas JPS

Deadline: 02-07-2025

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)
derde wetsevaluatie

Wijziging van de Embryowet naar aanleiding van de

Datum Document

5 juni 2025

Kenmerk

4133088-1084087-WJZ

Bijlage(n)

2

30/6 akkoord,
paar taal correcties/aanpassingen,
zie aantek.

1. Aanleiding

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op 12 maart 2025 een verslag van een schriftelijk overleg uitgebracht met vragen over de wijziging van de Embryowet naar aanleiding van de derde wetsevaluatie. U bent mondeling geïnformeerd over de inhoud van het wetsvoorstel.¹

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de antwoorden op de schriftelijke vragen, en daartoe de nota naar aanleiding van het verslag en de aanbestedingsbrief te ondertekenen.

U wordt verzocht uiterlijk 2 juli aanstaande op deze nota te reageren in verband met verzending voor het zomerreces.

3. Kernpunten

De nota naar aanleiding van het verslag bevat voornamelijk uitleg in aanvulling op de uitleg in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel. Zo wordt ingegaan op de stand van de wetenschap, de toepasbaarheid van de voorgestelde definitie van embryo, de toetsing van onderzoeksvoorstellen door METCs en de CCMO, de schaalgrootte en relevantie van onderzoek met embryomodellen, en de verhouding tot andere wetgeving.

Enkele antwoorden bevatten (nadere) onderbouwing van eerder ingenomen regeringsstandpunten, zoals over het verbod op speciaal kweken van embryo's en de uitzondering hierop voor ELS in het wetsvoorstel, xenotransplantatie en kiembaanmodificatie. Wat betreft het nog in te nemen regeringsstandpunt over de

¹ Zie ook de publiekssamenvatting op blz. 2/3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (als bijlage bijgevoegd).

veertiendagengrens wordt, gezien de demissionaire status van het kabinet, in het midden gelaten wanneer een standpunt naar de Tweede Kamer zal worden verstuurd. ✓

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

Het wetsvoorstel is tijdens extra procedurevergadering van de vaste Kamercommissie voor VWS *niet* voorgedragen om controversieel te worden verklaard. Dit besluit werd genomen met een nipte meerderheid. Door middel van een amendement van een Kamerlid kan het wetsvoorstel alsnog controversieel worden verklaard.

Kenmerk

4133088-1084087-WJZ

Het regeringsstandpunt over de derde evaluatie van de Embryowet en een eerste versie van het wetsvoorstel zijn tot stand gekomen onder het vorige kabinet, bestaande uit D66, VVD, CU en CDA. Vanwege de uiteenlopende perspectieven van deze partijen is er een middenkoers gevaren, en daarmee is gekozen niet alle aanbevelingen uit de evaluatie helemaal op te volgen. Het huidige kabinet heeft eerder besloten deze middenkoers voort te zetten, de demissionaire status vormt geen aanleiding om daarop nu terug te komen.

Het wetsvoorstel heeft op veel belangstelling kunnen rekenen. Bijna alle fracties hebben zeer inhoudelijke gedreven vragen gesteld. Op basis van de vragen lijkt er steun voor de gekozen middenkoers.

Fracties hebben op enkele thema's gevraagd om (nadere) toelichting op een regeringsstandpunt.

- **De veertiendagengrens:** in de Embryowet is een grens voor onderzoek met embryo's opgenomen die is gesteld op 14 dagen ontwikkeling. De Gezondheidsraad heeft geadviseerd deze grens te verschuiven naar 28 dagen. U geeft hierover aan dat de regering nog niet heeft besloten over het al dan niet opvolgen van dit advies. ✓
- **Het verbod op speciaal kweken en de uitzondering hierop voor ELS in het wetsvoorstel:** In de Embryowet staat een verbod om embryo's voor onderzoeksdoeleinden tot stand te brengen. In lijn met het regeringsstandpunt over de verwerking van de derde evaluatie van de wet worden Embryo-like structures (ELS; embryomodellen gemaakt door het samenbrengen van stamcellen) die een intact 'klassiek' embryo nabootsen met het wetsvoorstel wel onder de reikwijdte van de Embryowet gebracht, maar uitgezonderd van het verbod op speciaal kweken. Verschillende fracties zijn kritisch over de onderbouwing voor deze uitzondering. ELS worden uitgezonderd van dit verbod omdat anders wetenschappelijke vooruitgang te ver zou worden ingeperkt en omdat onderzoek met ELS als een minder gevoelig alternatief wordt gezien voor onderzoek met 'klassieke' embryo's. In de beantwoording is de onderbouwing uit de memorie van toelichting herhaald. ✓
- **Samenhang met het Wetsvoorstel Wet zeggenschap lichaamsmateriaal:** Wat betreft de reikwijdte van de Embryowet is gekozen vast te houden aan het uitgangspunt dat de Embryowet gaat over de bescherming van beginnend menselijk leven. Dat betekent dat het (conform de aanbevelingen van de derde wetsevaluatie) niet passend is om ELS die geen intact 'klassiek' embryo nabootsen of mens-diercombinaties op basis van een dierlijk embryo, te reguleren via de

Embryowet. Het wetsvoorstel van de Wet zeggenschap lichaamsmateriaal (Wzl) zal echter adequate waarborgen bieden voor onderzoek met dergelijke entiteiten. De tweede nota van wijziging voor de Wzl ligt nu bij de Afdeling Advisering van Raad van State voor advies en zou na de zomer kunnen worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

✓
Kenmerk

4133088-1084087-WJZ

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- De Embryowet ligt vanwege het onderwerp altijd gevoelig en over de uitgangspunten wordt verschillend gedacht. Dit komt terug in de vragen van de fracties.
- Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel is overlegd met diverse partijen, zoals de koepelorganisatie van klinisch embryologen, de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschap, de Gezondheidsraad, de CCMO, ZonMW, individuele onderzoekers op het gebied van embryologie en individuele ethici.
- De fracties van de CU en de SGP hebben specifiek gevraagd naar maatschappelijk draagvlak voor en publiek debat over dit wetsvoorstel.
- In de beantwoording wordt verwezen naar onderzoeken m.b.t. het maatschappelijk perspectief op onderzoek met embryo's en embryomodellen², o.a. ter ondersteuning voor de keuze om ELS uit te zonderen van het verbod op speciaal kweken.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld
N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

Er zijn momenteel twee initiatiefwetsvoorstellen van D66 in behandeling bij de Tweede Kamer. Er zijn geen problemen met de samenloop met het regeringsvoorstel voorzien.

- Het voorstel van wet tot wijziging van de Embryowet in verband met de afschaffing van het tijdelijk verbod op het doen ontstaan van embryo's voor wetenschappelijk onderzoek. De Vaste commissie voor VWS heeft op 27 mei jl. een uitgebreid verslag uitgebracht. De eerstvolgende stap is dat de indieners antwoord geven op deze schriftelijke vragen.
- Het wetsvoorstel tot wijziging van de Embryowet en de Wet op bijzondere medische verrichtingen in verband om een preïmplantatie genetische test (PGT) op dragerschap mogelijk te maken. De Vaste Kamercommissie VWS wacht op de reactie van de indiener op het advies van de Afdeling Advisering van de Raad van State.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De nota naar aanleiding van het verslag is opgesteld door PG en WJZ. Specifieke antwoorden zijn afgestemd met de directie GMT, het ministerie van LNVN.

² Hollands Next Embryo-model (2025) is een kwalitatief publieksonderzoek van het Rathenau-Instituut en NEMO Science Museum in opdracht van ZonMW (i.h.k.v. het PSIDER programma) over onderzoek met embryomodellen. Gewicht in de schaal (2019) van het Rathenau-Instituut is een kwantitatief publieksonderzoek van het Rathenau-Instituut over onderzoek met embryo's. Dit onderzoek wordt in 2025 herhaald en na de zomer gepubliceerd.

onderzoekers op het gebied van embryologie, ethici, de CCMO, de IGJ en het Rathenau instituut. ✓

h. Toezeggingen

Er worden geen nieuwe toezeggingen gedaan.

i. Fraudetoets

N.v.t.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Kenmerk

4133088-1084087-WJZ

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

